Резолюция на Европейския комитет на регионите — Европейска година на културното наследство през 2018 г.

(2017/C 088/03)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ (КР),

— като взе предвид предложението на Европейската комисия за Решение на Европейския парламент и на Съвета относно Европейска година на културното наследство ([1]);

I. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

1. приветства решението на Европейската комисия да определи 2018 г. за „Европейска година на културното наследство“ и изразява съгласие със заявените общи и конкретни цели на тази инициатива;

2. счита, че Европейската година, посветена на културното наследство, е ценна възможност да се повиши осведомеността на най-близкото до гражданите равнище относно необходимостта от защита на културното наследство, да се запознае по-широката общественост с този въпрос и да се осигури принос към осъществяването на общите цели в общоевропейски контекст ([2]); освен това Европейската година следва да насърчи обмена на най-добри практики в разработването на ефективни системи за управление, като спомогне за смекчаването на рисковете, свързани с градското развитие и преобразуването на ландшафта, и в борбата срещу незаконните разкопки и нелегалния трафик на културни ценности;

3. призовава за всеобхватен и далновиден подход към определянето на 2018 г. за Европейска година на културното наследство, която се възприема и като възможност да се утвърди нашето мото „Единство в многообразието“. КР отново заявява намерението си да подкрепи Европейската година на културното наследство през 2018 г. За тази цел Комитетът изразява готовност да допринесе за работата на европейската ръководна група, която Европейската комисия предлага да бъде създадена за Европейската година през 2018 г.;

4. отчита факта, че честването и отдаването на почит на културното наследство спомага за изграждането на разбирателство сред европейците, вдъхновява творчеството и насърчава активното гражданство. С оглед на това популяризирането на културата и културното наследство е важно за укрепването на идентичността и демократичните ценности в Европа и допринася за социалното и икономическото сближаване. В този смисъл е необходимо защитените природни зони да се разглеждат като част от културното наследство;

5. приветства отдаваното на културата признание като инструмент за местно и регионално развитие и като ценност на новаторските модели за многостепенно управление и стопанисване на културното наследство; подчертава, обаче, че назначаването на координатори на равнището на държавите членки трябва да отразява напълно управленските структури на всяка държава членка, включително федералните структури и/или регионите/градовете със законодателни правомощия;

6. отново изтъква значението на ландшафтите като основен компонент на природното и културното наследство, тъй като имат дълбоко въздействие върху културната идентичност на гражданите на Европа; поради това счита, че в съответствие с Европейската конвенция за ландшафта и Европейската програма за култура общите цели на Европейската година на културното наследство през 2018 г. могат да бъдат обогатени с включването на силен компонент на териториалното развитие, под формата на регионални и местни културни стратегии, включващи насърчаването на устойчивия културен туризъм;

7. очаква, че Европейската година на културното наследство през 2018 г. ще даде импулс за увеличаване на финансирането, предоставяно в рамките на програмата COSME за малки и средни предприятия, свързани с културния туризъм;

8. очаква, че туризмът, особено туризмът, свързан с културата и наследството, ще играе важна роля през 2018 г., предвид факта, че това е един от най-бързо разрастващите се икономически сектори в Европа, който стимулира растежа и развитието в световен мащаб, създава милиони работни места, насърчава износа и инвестициите и променя живота на хората;

9. подчертава значението на културата като съществен фактор за привличане на туристи и изтъква необходимостта от популяризиране на културното и природното наследство на Европа в нашите региони, градове и селски райони, които са израз на нашето многообразие, и от осигуряване на по-добър достъп до онези области, които са трудно достъпни като селски, планински или островни региони;

10. припомня целта на новата Програма на ЕС за градовете за подобряване на качеството на живот в градовете и разработване на ново „градско“ управление, и подчертава, че партньорства би следвало да се установят и по други теми, които изискват интегриран политически подход, като например отчитането на значението на културното и туристическото измерение в развитието на градовете, новите приобщаващи форми на участие, на иновации и на „интелигентни градове“ ([3]);

([1]) COM(2016) 543 final.
([2]) COR-2014-05515-00-00-AC-TRA.
([3]) COR-2015-05511-00-01-AC-TRA.

11. изтъква близките връзки между културното наследство и развитието на селските райони и призовава селските райони да отделят повече внимание на културното наследство в своите стратегии за развитие, тъй като то допринася за съхраняване и създаване на работни места, подкрепа на земеделските предприятия, опазване на културните ландшафти, подкрепа за изкуствата и занаятите в селските райони;

12. отново изтъква, че е възможно чрез използването на Европейската група за териториално сътрудничество (ЕГТС) да се осигури предимство за осъществяване на проекти за многостепенно управление, тъй като се предоставя възможност за привличане на всички съответни действащи лица за участие в управлението на дадена трансгранична територия или еврорегион ([4]), както и за стимулиране на сътрудничеството в областта на културата, в това число материалното и нематериално културно наследство, с евентуални положителни ефекти за други сектори като туризма и промишлеността;

13. отново заявява подкрепата си за инициативите „Европейски столици на културата“ и „Знак за европейско наследство“, както и за Европейски дни на културното наследство и награда на ЕС за културно наследство, и подчертава необходимостта от тясно взаимодействие с дейностите, предприети в рамките на Европейската година през 2018 г.;

14. отбелязва, че макар и съфинансирането на европейско равнище на дейностите в подкрепа на европейските години да е в рамките на съществуващите възможности за определяне на приоритети на годишна или многогодишна основа и да е свързано със съществуващите програми, изборът на акцент на политиката за всяка година до голяма степен определя размера на отпуснатия бюджетен пакет. Това води до значителни вариации във финансирането между различните години, което може да изложи на риск постигането на целите на Европейската година;

15. отново изтъква, че в един глобализиран свят културата може да предопредели привлекателността на дадено място и неговата конкурентоспособност за бизнеса, инвеститорите и креативните и предприемчиви личности;

16. счита, че Европейската година на културното наследство през 2018 г. е важен крайъгълен камък в усилията за насърчаване на стратегия на ЕС за международни културни отношения ([5]);

17. приветства акцента върху Близкия изток при отчитането на ролята на културното наследство в областта на външните отношения, тъй като този регион е тежко засегнат от умишлени действия за унищожаване на културните богатства в някои зони на конфликт. Споделя мнението, че трябва да се търси сътрудничество в сферата на културата и със страните, обхванати от европейската политика за съседство и от Източното партньорство;

18. подчертава, че е жизненоважно младите хора да признават, разбират и оценяват своето наследство и да го чувстват като част от своята идентичност. Във връзка с това призовава за по-деен подход към популяризирането на европейското културно наследство и неговото многообразие сред младите хора и децата; затова препоръчва включването в учебните програми на образователни елементи за европейското изкуство, музика, театър и кино, така че да се подобрят познанията за материалното и нематериалното културно наследство на континента;

19. отново подчертава значението на придобиването на културни и творчески умения от ранна възраст, както в рамките на образователната система, така и в свободното време, така че младите хора да могат се възползват изцяло от новите форми на достъп до културата ([6]);

20. счита, че достъпността е от първостепенно значение за успеха на Европейската година на културното наследство през 2018 г.; подобряването на достъпността е ключова отправна точка и за повишаване на участието ([7]);

21. потвърждава желанието си да участва в разработването на всеобхватна комуникационна стратегия, както и в организирането на съответните конференции, прояви и инициативи, както и готовността си да улеснява взаимодействието с гражданите и заинтересованите страни;

22. би искал ЕС да провежда по-активна медийна, аудио-визуална политика и политика в областта на ИТ, която да има за цел популяризиране на културното и езиковото наследство на Европа;

23. счита, че необходимо да се създаде и Европейска мрежа на градовете, включени в списъка на световното наследство, тъй като те са общо наследство на всички европейски граждани, и да се предприемат специални мерки за опазването им и за разпространяване на информация за тяхното съществуване;

([4]) CDR371-2011_FIN_AC.
([5]) JOIN(2016) 29 final.
([6]) CDR 2391/2012 fin.
([7]) CDR3952-2013_00_00_TRA_AC.

24. възлага на председателя да изпрати настоящата резолюция на Европейската комисия, Европейския парламент, Съвета, председателя на Европейския съвет и словашкото председателство.

II. ПРЕПОРЪКИ ЗА ИЗМЕНЕНИЯ

Предложение за решение на Европейския парламент и на Съвета относно Европейска година на културното наследство

Изменение 1

Съображение 0

Текст, предложен от Комисията	*Изменение на КР*
	Европейският съюз допринася за опазването и развитието на неделимите, универсални ценности на човешко достойнство, свобода, равенство и солидарност, при зачитане на многообразието на културите, езиците и традициите на европейските народи, както се посочва в Хартата на основните права на Европейския съюз;

Изложение на мотивите

Предложеното изменение не се нуждае от обяснение.

Изменение 2

Съображение 4

Текст, предложен от Комисията	*Изменение на КР*
Както се подчертава от Европейската комисия в нейното съобщение „За интегриран подход към културното наследство на Европа“ ([8]), културното наследство трябва да се счита за общ ресурс и общо благо, което се съхранява за бъдещите поколения, като грижите за него са обща отговорност на всички заинтересовани страни.	Както се подчертава от Европейската комисия в нейното съобщение „За интегриран подход към културното наследство на Европа“ ([8]), културното наследство трябва да се счита за общ ресурс и общо благо, което се съхранява за бъдещите поколения, като грижите за него са обща отговорност на всички заинтересовани страни. ***В този смисъл член 36 от ДФЕС не изключва налагането на забрани или ограничения върху вноса, износа или транзитното преминаване на стоки, основаващи се на съображения за закрила на националните богатства с художествена, историческа или археологическа стойност.***
([8]) Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите от 22 юли 2014 г. „За интегриран подход към културното наследство на Европа“, COM(2014) 477 final.	([8]) Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите от 22 юли 2014 г. „За интегриран подход към културното наследство на Европа“, COM(2014) 477 final.

Изложение на мотивите

Важно е да се припомни, че стоките, които са част от националното културно богатство, са изключени от правилата на ЕС относно свободното движение на стоки.

Изменение 3

Съображение 11

Текст, предложен от Комисията	*Изменение на КР*
Културното наследство може да изиграе важна роля за сближаването на ниво общност във времена, когато културното многообразие в европейските общества се засилва. Прилагането на нови подходи, при които се стимулира участието, и на нови междукултурни подходи към политиките в областта на културното наследство и образователните инициативи, с които се придава еднакво значение на всяко културно наследство, имат потенциал за засилване на доверието, взаимното признаване и социалното сближаване.	Културното наследство може да изиграе важна роля за сближаването на ниво общност във времена, когато културното многообразие в европейските общества се засилва. ***Обекти, на които е присъден Знакът за европейско наследство, са със силно европейско измерение, тъй като са били избрани заради ролята си в европейската история. Като такива, те символизират европейските идеали, ценности, история и интеграция, и сближават Европейския съюз и неговите граждани. Наред с Европейските столици на културата, те засилват чувството на принадлежност на европейските граждани към едно общо културно пространство. С оглед на това следва да се търси взаимно допълване с Европейската година на културното наследство.*** Прилагането на нови подходи, при които се стимулира участието, и на нови междукултурни подходи към политиките в областта на културното наследство и образователните инициативи, с които се придава еднакво значение на всяко културно наследство, ***при същевременно зачитане на свободата на изкуствата в съответствие с член 13 от Хартата на основните права на Европейския съюз, или*** потенциал за засилване на доверието, взаимното признаване и социалното сближаване.

Изложение на мотивите

Както Знакът за европейско наследство, така и Европейските столици на културата са важни инструменти за популяризиране на културното наследство на местно и регионално равнище, поради което следва да им се отдаде дължимото значение в текста на решението. Същото се отнася и за свободата на изкуствата, която е крайъгълен камък на европейското творчество.

Изменение 4

Член 2, параграф 2, буква к)

Текст, предложен от Комисията	*Изменение на КР*
да насърчава синергиите между Съюза и държавите членки, в това число засилване на инициативите за предотвратяване на незаконния трафик на културни ценности.	да насърчава синергиите между Съюза и държавите членки, в това число засилване на инициативите за предотвратяване на ***незаконните разкопки и*** незаконния трафик на културни ценности.

Изложение на мотивите

Опустошаването на археологически обекти вследствие на незаконни разкопки има неизмерими последици за културното наследство на Европа.

Изменение 5

Член 4

Текст, предложен от Комисията	*Изменение на КР*
Координация на *национално* равнище	**Координация на *равнището на държавите членки***
Всяка държава членка назначава ***национален*** координатор, натоварен с организирането на нейното участие в Европейската година. Координаторът осигурява координацията на съответните дейности на ***национално равнище***.	Всяка държава членка назначава координатор, натоварен с организирането на нейното участие в Европейската година***, при пълно спазване на правомощията, предоставени на националните, регионалните и местните равнища на управление***. Координаторът осигурява координацията на съответните дейности на ***равнището на държавите членки.***

Изложение на мотивите

Федералните държавни структури и поднационалните равнища на управление трябва да се вземат изцяло предвид при назначаването на координатори на държавите членки.

Брюксел, 12 октомври 2016 г.

Председател
на Европейския комитет на регионите

Markku MARKKULA